

विद्यार्थ्यांच्या सोयीच्या दृष्टीने पदव्युत्तर अभ्यासक्रमातील विद्यार्थ्यांचे श्रेणीसुधार (Class Improvement) व पदवीस्तरावरील द्विपदवी (Re-degree) नोंदणी व परीक्षा अर्ज हे विद्यार्थी ज्या महाविद्यालयातून अथवा विद्यापीठ विभाग/संकुलाकडून उत्तीर्ण झालेला आहे त्या महाविद्यालयामार्फत अथवा विद्यापीठ विभाग/संकुलामार्फत सादर करावेत.

श्रेणी सुधार (Class Improvement) करीता नियमावली/पध्दत

*जे विद्यार्थी सोलापूर विद्यापीठांतर्गत महाविद्यालयातून M.A./M.Com/M.Sc परीक्षा उत्तीर्ण (Pass) असतील त्यांना श्रेणी सुधार करण्यासाठी श्रेणी सुधार पध्दतीचा अवलंब करता येईल.

१. विद्यार्थ्यांनी M.A./M.Com/M.Sc मध्ये प्राप्त श्रेणीमध्ये सुधार करण्याकरीता अर्जासोबत महाविद्यालयात द्यावयाचे कागदपत्रे खालील प्रमाणे आहेत :
अ) M.A./M.Com/M.Sc उत्तीर्ण झालेले पूर्ण वर्षाचे गुणपत्रिकेचे झेरॉक्स.
ब) सोबत अलिकडील काळातील आयडेन्टी साईज २ फोटो.
२. विद्यार्थ्यांनी M.A/M.Com/M.Sc प्रवेश/परीक्षा अर्ज भरण्याकरीता भरावयाचे शुल्कासंबंधी अधिक माहितीसाठी विद्यापीठ संकेतस्थळावर खालील लिंकचा वापर करावा.

Examination>External Department

३. जे विद्यार्थी M.A/M.Com/M.Sc उत्तीर्ण आहेत व त्यांना श्रेणीमध्ये सुधार करावयाचा आहे (Class Improvement) अशा विद्यार्थ्यांना ते M.A/M.Com व M.Sc परीक्षा उत्तीर्ण झाल्यापासून ६ वर्षांच्या कालावधीमध्ये अशी श्रेणी सुधारची परीक्षा देण्यासाठी केवळ ३ संधी असतील.
४. जे विद्यार्थी प्रथम वेळेस श्रेणी सुधार (Class Improvement) परीक्षेसाठी प्रवेशीत होतील त्यांनी नोंदणी (Registration) व परीक्षा अर्ज (Exam Form) भरणे आवश्यक आहे.
५. श्रेणी सुधारसाठी विद्यार्थ्यांनी जे समकक्ष विषय (Equivalence) उपलब्ध आहेत त्या विषयाची परीक्षा देणे बंधनकारक राहिल.
६. श्रेणी सुधारसाठी विद्यार्थ्यांनी परीक्षा ही सत्रनिहाय (Semester-Wise) देणे बंधनकारक राहिल.
७. सदर विद्यार्थ्यांचे श्रेणी सुधार परीक्षा ही दरवर्षी अंदाजे मार्च/एप्रिल दरम्यान होतील तथापि परीक्षा अर्ज हे अंदाजे माहे जुलै/ऑगस्ट दरम्यान भरावयाचे आहेत याची दक्षता विद्यार्थ्यांनी घ्यावी.
८. सत्र पध्दतीनुसार (Semester-wise) पदव्युत्तर पदवी प्राप्त विद्यार्थ्यांनी श्रेणी सुधार परीक्षेसाठी M.A./M.Com/M.Sc या अभ्यासक्रमातील एकुण विषयांपैकी कोणतेही ४ विषय घेऊन परीक्षा देणे बंधनकारक असून सदर विद्यार्थ्यांच्या ईच्छेनुसार ४ पेक्षा अधिक विषयांमधूनदेखील परीक्षा देऊ शकतो.
९. तसेच वार्षिक सत्र पध्दतीनुसार (Annual) पदव्युत्तर पदवी प्राप्त विद्यार्थ्यांनी श्रेणी सुधार परीक्षेसाठी M.A./M.Com/M.Sc या अभ्यासक्रमातील एकुण विषयांपैकी कोणतेही २ विषय घेऊन परीक्षा देणे बंधनकारक असून सदर विद्यार्थ्यांच्या ईच्छेनुसार २ पेक्षा अधिक विषयांमधूनदेखील परीक्षा देऊ शकतो. सदरच्या विद्यार्थ्यांने श्रेणी सुधार परीक्षा ही सत्रनिहाय (Semester-Wise) देणे बंधनकारक आहे.
१०. श्रेणी सुधार परीक्षेसाठी विद्यापीठाच्या प्रचलित नियमानुसार विहित मुदतीत नोंदणी करून परीक्षा अर्ज महाविद्यालयास सादर करावे लागतील.
११. ज्या विद्यार्थ्यांचे श्रेणी सुधार (Class Improvement) करीता नोंदणी करण्यात आलेले आहे अशा विद्यार्थ्यांची परीक्षा व निकालाबाबतची माहिती विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात येईल.

१२. ज्या विद्यार्थ्यांची श्रेणी सुधार (Class Improvement) करीता नोंदणी करण्यात आलेली आहे अशा विद्यार्थ्यांचे परीक्षेचे, निकालाचे ,गुणतपासणी/पडताळणी व पेपरचे छायांकित प्रत इ. विद्यापीठाच्या प्रचलित नियमानुसार केले जाईल.
१३. परीक्षा श्रेणी सुधारमध्ये प्रविष्ट झालेल्या श्रेणी सुधार विद्यार्थ्यांना शिषवृत्ती व पारितोषिके व गुणवत्ता प्रमाणपत्र मिळणार नाही.
१४. श्रेणी सुधार परीक्षेमध्ये प्रविष्ट होऊन श्रेणी सुधार करण्यास अपयशी (Fail) झाल्यास विद्यार्थ्यांने पुर्वीची मिळालेले गुण ग्राह्य धरावे.
१५. ज्या विद्यार्थ्यांची श्रेणी सुधारली जाईल अशा विद्यार्थ्यांनी त्यांचा **मुळगुणतक्ता (Marklist) व पदवी प्रमाणपत्र (Degree Certificate)** विद्यापीठांतर्गत असलेल्या संबंधित कार्यालयाकडे जमा करावे जमा न केल्यास अशा विद्यार्थ्यांना श्रेणी सुधार झालेले गुणतक्ता अथवा पदवी प्रमाणपत्र दिली जाणार नाहीत.
१६. जे विद्यार्थी श्रेणी सुधार (Class Improvement) करीता नोंदणी करून परीक्षेमध्ये अनुत्तीर्ण होतील अशा विद्यार्थ्यांनी पुनःश श्रेणी सुधार (Class Improvement) करीता नोंदणी (Registration) व परीक्षा अर्ज (Exam Form) भरणे आवश्यक आहे.

B.A. द्वि-पदवी (Re-degree) करीता नियमावली/पध्दत

जे विद्यार्थी सोलापूर विद्यापीठांतर्गत महाविद्यालयातून B.A. परीक्षा उत्तीर्ण (Pass) असतील त्यांना द्वि-पदवी (Re-degree) करण्यासाठी द्वि-पदवी पध्दतीचा अवलंब करता येईल.

१. विद्यार्थ्यांनी द्वि-पदवी (Re-degree) अर्जासोबत महाविद्यालयात द्यावयाचे कागदपत्रे खालील प्रमाणे आहेत :
 - अ) B.A. उत्तीर्ण झालेले पूर्ण वर्षाचे गुणपत्रिकेचे झेरॉक्स.
 - ब) सोबत अलिकडील काळातील २ आयडेन्टी साईज फोटो.
२. विद्यार्थ्यांनी B.A. द्वि-पदवी (Re-degree) करीता प्रवेश/परीक्षा अर्ज भरण्याकरीता भरावयाचे शुल्कासंबंधी अधिक माहितीसाठी विद्यापीठ संकेतस्थळावर खालील लिंकचा वापर करावा.
Examination>External Department
३. B.A. II Year Optional ला जो विषय आहे त्या विषयामध्ये Re-degree करता येईल.
४. B.A. II Year Optional ला जो विषय निवडणार आहेत अशा विद्यार्थ्यांना English Compulsory विषय वगळता उर्वरित ५ ऐच्छिक (Optional) पेपर घेणे आवश्यक आहे.
५. B.A.(Re-degree) करीता नोंदणी करण्यात आलेल्या विद्यार्थ्यांना सत्रनिहाय (Semester-Wise) परीक्षा देणे बंधनकारक आहे.
६. B.A.(Re-degree) विद्यार्थ्यांनी जे **समकक्ष विषय (Equivalence)** उपलब्ध आहेत त्या विषयाची परीक्षा देणे बंधनकारक राहिल.
७. ज्या विद्यार्थ्यांचे द्वि-पदवी (B.A.Re-degree) करीता नोंदणी करण्यात आलेली आहे अशा विद्यार्थ्यांच्या परीक्षेबाबतची व निकालाची माहिती संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात येईल.
८. सदर विद्यार्थ्यांचे श्रेणी सुधार परीक्षा ही दरवर्षी अंदाजे मार्च/एप्रिल दरम्यान होतील तथापि परीक्षा अर्ज हे अंदाजे माहे जुलै/ऑगस्ट दरम्यान भरावयाचे आहेत याची दक्षता विद्यार्थ्यांनी घ्यावी.
९. ज्या विद्यार्थ्यांचे द्वि-पदवी B.A.(Re-degree) करीता नोंदणी करण्यात आलेली आहे अशा विद्यार्थ्यांच्या परीक्षेचे ,निकालाचे, गुणतपासणी/पडताळणी व पेपरचे छायांकित प्रत इ. विद्यापीठाच्या प्रचलित नियमानुसार केले जाईल.
१०. द्वि-पदवी B.A.(Re-degree) परीक्षा मध्ये प्रविष्ट झालेल्या विद्यार्थ्यांना शिषवृत्ती व पारितोषिके व गुणवत्ता प्रमाणपत्र मिळणार नाही.

➤ **Fee Structure For Improvement & Re-degree for the year 2017-18**

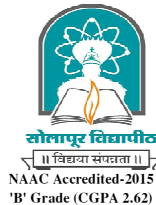
Sr No.	Syllabus	Registration Rs. (Compulsory Fees)	Exam Fees Rs. (Annual Student)	Exam Fees Rs. (Semester Student)	Form Fee Rs.
1.	M.A./M.Com/M.Sc Improvement	800/-	Per Sub 300/-	Per Sub 150/-	15/-

Sr No.	Syllabus	Registration Rs. (Compulsory Fees)	Exam Fees Rs.	Form Fee Rs.	Total Rs.
1.	M.Com Re-degree	600/-	1320/-	15/-	1935/-

Sr No.	Syllabus	Registration Rs. (Compulsory Fees)	Exam Fees Rs.	Form Fee Rs.	Total Rs.
1.	B.A. Re-degree	500/-	820/-	15/-	1335/-

टिप : १. विद्यार्थ्यांनी नियमावली काळजीपूर्वक वाचूनच अर्ज करावा.

२. कोणत्याही कारणास्तव प्रवेश रद्द झाल्यास/केल्यास प्रवेश/परीक्षा फी परत केली जाणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

SOLAPUR UNIVERSITY, SOLAPUR

Phone : 0217-2744771-778

Website:- su.digitaluniversity.ac

Instructions to the candidate appearing for the M.A.,M.Com & M.Sc Improvement & B.A.,M.Com Re-degree examination as an external students.

A candidate is requested to submit the form to their college from which they passout the degree to avoid delay and unnecessary correspondence.

1. Student shall have to fill these Exam form & Registration form according to revised prospectus.
2. A Candidate shall have to submit at one and the same time the Registration form, Examination form, alongwith Registration fee given in the advertisement which is available on University website under link **Examination>External Department**.
3. Registration form should be filled in completely by the candidate and should be accompanied by the following certificates/documents.
 - a) Xerox copy of Marklist of the qualifying post graduate (PG) examinations.
 - b) Original Transfer and Migration Certificates of the last attended exam of the concerned Institution/College/University.
4. Registration as an external candidate for the examination to be held in any year shall be valid only for that particular examination.
5. Transfer/Migration Certificate will not be returned, If the registration is finalised.
6. It is the primary responsibility of the candidate concerned to select the subject and papers for which teaching provision is provided and to study the prescribed books as per syllabus in force.
7. If the candidate requires detail information's regarding syllabus. he is requested to obtain the syllabus from University website from link **Courses>Revised Semester Pattern Syllabus**.
8. A Candidate should attach A4 size envelope along with registration form for sent mark list.
9. For change in name student will have to submit a true copy of the marriage registration certificate / affidavit / gazette copy / adoption deed / marriage invitation card along with the form.
10. To avoid the inconvenience, Candidates are suggested to select one of the following examination centres mentioned below:

Centre Code	Exam Centre	Centre Code	Exam Centre
001	Solapur	009	Akluj
002	Pandharpur	003	Karmala
008	Barshi	006	Akkalkot (Only Kannada)
010	Sangola	--	--

11. The mode of payment of fees
 - a) In cash at cash counter of the University **OR**
 - b) By Demand Draft in the name of the Finance & Accounts Officer, Solapur University, Solapur (Payment by cheque is not accepted)
12. The application for registration should reach this office before the prescribed dates mentioned in

N.B:- 1. If a holiday falls on any of the dates mentioned in advertisement, the next following working day shall be taken as the last date for the purpose.

2. The application fees will be accepted at the cash counter of this office from Monday to Saturday between 10.20 a.m. to 3 p.m. (Except second & fourth Saturday & holidays.)

13. Student should communicate the changes in examination centre **OR** changes in subject before 30 September.

14. Those of the students who do not desire to avail of the provision of any of the ordinances for passing the examination should intimate to the University within one month from the date of declaration of the result to the effect that they should be permitted to reappear in the paper in which they have passed by availing of the benefit of the ordinance relating to the condonation of failure.

Instructions for Students :-

- From the Academic year 2010-11 semester system is introduced for the all courses hence annual pattern student should give exam according to semester pattern.
- While filling up the exam form the student has to attach their identity proof (i.e. Identify card, Voter ID card, Driving License, Aadhar card etc.)
- Admit card (Hallticket) will be available on university website under link **Examination>Examination core / Improvement hall ticket.**
- Those who will not receive the Admit card (Hallticket) within time, they should report the External department of the University well in advance.
- All the Rules, Regulations & Syllabus of the courses is available on University website under link **Courses>Revised Semester Pattern Syllabus.**
- Please provide correct mobile number for further all communication.
- For instructions about fees refer advertisement which is available on university website under link **Examination>External Department**

Appearing <div style="text-align: right;">24. PART ☐</div> 1=Yes <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;">Theory</th> <th style="width: 20%;">25. Paper Code</th> <th style="width: 75%;">Subject Name</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>☐</td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td></tr> <tr><td>☐</td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td></tr> <tr><td>☐</td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td></tr> <tr><td>☐</td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td></tr> <tr><td>☐</td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td></tr> <tr><td>☐</td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td></tr> </tbody> </table>	Theory	25. Paper Code	Subject Name	☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>	Appearing <div style="text-align: right;">26. PART ☐</div> 1=Yes <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;">Theory</th> <th style="width: 20%;">27. Paper Code</th> <th style="width: 75%;">Subject Name</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>☐</td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td></tr> <tr><td>☐</td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td></tr> <tr><td>☐</td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td></tr> <tr><td>☐</td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td></tr> <tr><td>☐</td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td></tr> <tr><td>☐</td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td></tr> </tbody> </table>	Theory	27. Paper Code	Subject Name	☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Theory	25. Paper Code	Subject Name																																									
☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>																																									
☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>																																									
☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>																																									
☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>																																									
☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>																																									
☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>																																									
Theory	27. Paper Code	Subject Name																																									
☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>																																									
☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>																																									
☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>																																									
☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>																																									
☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>																																									
☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>																																									

1. EXAMINATION PARTICULARS

Name of the last Examination Passed/Attended	Regular/ External	Name of the University	Month & Year	Seat Number	Result
B.A./B.Com/B.Sc/Part-III					
M.A./M.Sc/M.Com Part-I/II					
B.Ed/M.Ed/B.P.Ed/M.P.Ed					
LL.B/B.Lib/M.Lib/LL.M					
M.A.Entrance					

2. CHECK LIST

(Candidates are expected to confirm the following enclosures with the Application Form)

	Y/N	
Duly filled Registration and Exam Form	☐	B.A./B.Com/B.Sc <input style="float: right;" type="checkbox"/>
Duly filled hall ticket	☐	M.A./M.Com <input style="float: right;" type="checkbox"/>
Attested true copies of required Certificates	☐	M.A.Entrance <input style="float: right;" type="checkbox"/>
Transference/Migration Certificates	☐	

(Only true-copies of the Certificates will not be entertained)

Remark/reason for not producing the Certificates, if any -----

3. I declare that I have already Passed the M.A.examination of the -----

University in the Year -----with the -----subject/subjects and how offer to be examined in -----subject/s under R.M.A.6

I declare that the information I have given in this form is true and that no part of it is false. I further declare that I will not enroll my name at any of the Colleges affiliated to the Solapur University and any other University till I appear for the Examination for which my name would be registered. I hereby undertake that it is my person responsibility to study the subjects, papers and books as per the university rules and syllabus in force.

Place : -----

Date : -----

Signature of the Candidate

सुचना : विद्यार्थ्यांनी परीक्षा केंद्र, विषय अथवा पेपर्समधील बदल दिनांक 30 सप्टेंबर पर्यंतच कळवावेत.

Student should communicate the changes in examination centre, subjects or paper codes before 30th September only.

Before filling the Application form read the INSTRUCTIONS carefully. Write all the particulars in DARK BLUE/BLACK ink & CAPITAL LETTERS clearly and legibly. Write one letter in each box and leave a blank box between First/Second/Surnames. Please fill in all details, Incomplete form will not be accepted. Do not write in STYLISH writing. Do not use ROMAN

**SOLAPUR UNIVERSITY, SOLAPUR
EXAMINATION FORM**

Paste one recent
photograph of
Identity Card Size
**Please do not pin or
Staple**
Paste the Photograph
neatly

Signature of the Candidates
within the box only

1. PRN Number

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. Course Code No.

--	--	--	--	--

3. Exam Month

1= March/April
2= Oct/Nov

--

4.Exam Year

--	--	--	--	--

5.Exam Code

--	--	--	--

6.Course Name

--

7.College Code

--	--	--	--

8.Centre Code

--	--	--	--

9.Centre Name

--

10.College Abbr:

--	--	--	--	--	--	--	--

Name in Devnagari :

I wish to apply for -----examination to be help in Mar/April -----

11. Applicant's Full Name in English - Start with Surname (in CAPITAL only)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

12. Father's / Husband's First Name in English (In CAPITALS)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

13.Mother's First Name in English (In CAPITALS)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

14.Sex : a) Male

b) Female

15.Religion :

16. Caste :

17.Applicant's Permanent Address

Pin																				

Day Month Year

18. Date of Birth :-

19. If Backward :- (1=SC 2=ST 3=DTNT 4=VJNT 5=OBC 6=Others)

20. Migrated : (Y/N)

21. Improvement ----- 22. RBA/RBCom/RBSc/RMA/RMCom : -----

23. Telephone / Mobile No.

Subject Code : -----

(Applicable for M.A. Student Only)

Appearing 24. PART ☐ 1=Yes Theory 25. Paper Code Subject Name <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	Appearing 26. PART ☐ 1=Yes Theory 27. Paper Code Subject Name <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
---	---

Details of
Last Exam

Exam	Seat No.	Month & Year	Centre
------	----------	--------------	--------

Contact / Mobile No.-----

(Student should give current mobile no. because information related to exam will be inform you on this no. only)

SEMESTER-I		SEMESTER-II	
Subject	Code	Subject	Code
<p>English</p> <p>Compulsory Group</p> <p>English Paper-I British Literature English Paper-II Indian English Literature English Paper-III Introduction to Language and Linguistics</p> <p>Optional Group(Any One)</p> <p>English Paper – IV (Elective) 1) Comparative Literature OR 2) Literatures in English</p>	<p>(30111101)</p> <p>(30111102)</p> <p>(30111103)</p> <p>(30111104)</p> <p>(30111105)</p>	<p>English</p> <p>Compulsory Group</p> <p>English Paper-I British Literature English Paper-II Indian English Literature English Paper-III Introduction to Language and Linguistics</p> <p>Optional Group(Any One)</p> <p>English Paper – IV (Elective) 1) Comparative Literature OR 2) Literatures in English</p>	<p>(30111201)</p> <p>(30111202)</p> <p>(30111203)</p> <p>(30111204)</p> <p>(30111205)</p>
<p>HINDI</p> <p>Compulsory Group</p> <p>Hindi Paper-I आधुनिक गद्य साहित्य Hindi Paper-II भाषा विज्ञान एवं हिंदी भाषा Hindi Paper-III प्रयोजनमूलक हिंदी</p> <p>Optional Group(Any One)</p> <p>Hindi Paper-IV अ) साहित्यिक वर्ग - विशेष रचनाकार - कबीर अथवा साहित्यिक वर्ग - विशेष रचनाकार - सुमित्रानंदन पंत अथवा ब) व्यावसायिक वर्ग - पत्रकारीता अथवा व्यावसायिक वर्ग-दृश्य-श्रव्य माध्यम लेखन</p>	<p>(30121101)</p> <p>(30121102)</p> <p>(30121103)</p> <p>(30121104)</p> <p>(30121105)</p> <p>(30121106)</p> <p>(30121107)</p>	<p>HINDI</p> <p>Compulsory Group</p> <p>Hindi Paper-I आधुनिक गद्य साहित्य Hindi Paper-II भाषा विज्ञान एवं हिंदी भाषा Hindi Paper-III प्रयोजनमूलक हिंदी</p> <p>Optional Group(Any One)</p> <p>Hindi Paper-IV अ) साहित्यिक वर्ग-विशेष रचनाकार-कबीर अथवा साहित्यिक वर्ग-विशेष रचनाकार-सुमित्रानंदन पंत अथवा ब) व्यावसायिक वर्ग-पत्रकारीता अथवा व्यावसायिक वर्ग-दृश्य-श्रव्य माध्यम लेखन</p>	<p>(30121201)</p> <p>(30121202)</p> <p>(30121203)</p> <p>(30121204)</p> <p>(30121205)</p> <p>(30121206)</p> <p>(30121207)</p>
<p>MARATHI</p> <p>Compulsory Group</p> <p>Marathi Paper-I साहित्य विचार Marathi Paper-II मराठी भाषा संवाद व उपयोग Marathi Paper-III आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स. १८०० ते १९२०)</p> <p>Optional Group(Any One)</p> <p>Marathi Paper-IV अ) एका लेखकाचा अभ्यास मध्ययुगीन लेखक - संत ज्ञानेश्वर किंवा अर्वाचीन लेखक -डॉ.द.ता.भोसले ब) वैचारिक साहित्य (१९ वे शतक)</p>	<p>(30141101)</p> <p>(30141102)</p> <p>(30141103)</p> <p>(30141104)</p> <p>(30141105)</p> <p>(30141106)</p>	<p>MARATHI</p> <p>Compulsory Group</p> <p>Marathi Paper-I साहित्य समीक्षा Marathi Paper-II मराठी भाषा संवाद व उपयोग Marathi Paper-III आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स. १९२० ते १९४५)</p> <p>Optional Group(Any One)</p> <p>Marathi Paper-IV अ) एका लेखकाचा अभ्यास मध्ययुगीन लेखक - संत ज्ञानेश्वर अथवा अर्वाचीन लेखक-डॉ.द.ता.भोसले</p>	<p>(30141201)</p> <p>(30141202)</p> <p>(30141203)</p> <p>(30141204)</p> <p>(30141205)</p>

क) लोकसाहित्य व मराठी लोकसाहित्य	(30141107)	ब)वैचारिक साहित्य (२०वे शतक) क)लोकसाहित्य व मराठी लोकसाहित्य	(30141206) (30141207)
KANNADA Kannada Paper-I Modern Poetry, Prose and Drama Kannada Paper-II History of Kannada Literature Kannada Paper-III Poetics Kannada Paper-IV Basic Principles of folk Literature	(30131101) (30131102) (30131103) (30131104)	KANNADA Kannada Paper-I Old & Medieval Kannada Poetry Kannada Paper-II History of Karnataka Culture Kannada Paper-III Literary Criticism & Prosody Kannada Paper-IV Manuscripts & Text Editing	(30131201) (30131202) (30131203) (30131204)
URDU Urdu Paper-I Deccani Adab Urdu paper-II Afsanvi Nasr Ka Mutale'a Urdu Paper-III Urdu Tehqique-O-Tanqid Urdu Paper-IV Urdu Sha'eri Ka Mutala'a	(30151101) (30151102) (30151103) (30151104)	URDU Urdu Paper-I Deccani Adab Urdu paper-II Afsanvi Nasr Ka Mutale'a Urdu Paper-III Urdu Tehqique-O-Tanqid Urdu Paper-IV Urdu Sha'eri Ka Mutala'a	(30151201) (30151202) (30151203) (30151204)
ECONOMICS Compulsory Group Economics Gr.C Paper-I Micro Economic Analysis Economics Gr.C Paper-II Economics of Growth & Development Optional Group(Any Two) Economics Gr.CI Paper-V Industrial Economics Economics Gr.CI Paper-VI Economics of environment Economics Gr.CI Paper-VII Principles & Practice of Co-Operation Economics Gr.CI Paper-VIII Financial Institutions & Markets	(30171101) (30171102) (30171103) (30171104) (30171105) (30171106)	ECONOMICS Compulsory Group Economics Gr.C Paper-I Micro Economic Analysis Economics Gr.C Paper-II Economics of Growth & Development Optional Group(Any Two) Economics Gr.CI Paper-V Industrial Economics Economics Gr.CI Paper-VI Economics of Environment Economics Gr.CI Paper-VII Principles & Practice of Co-Operation Economics Gr.CI Paper-VIII Financial Institutions & Markets	(30171201) (30171202) (30171203) (30171204) (30171205) (30171206)

<p style="text-align: center;">HISTORY Compulsory Group</p> <p>History Paper-I (Comp.) Historiography</p> <p>History Paper-II (Comp.) History of Modern World (1900-1970 A.D.)</p> <p style="text-align: center;">Optional Group(Any Two)</p> <p>History Paper-I (Opt.) History of Ancient India Up to 650 A.D.</p> <p>History Paper-II (Opt.) History of Medieval India (1200 AD to 1700 AD)</p> <p>History Paper-III (Opt.) History of India (1757 A.D. to 1857 A.D.)</p> <p>History Paper-IV (Opt.) History of China (1911 A.D. to 1990 A.D.)</p> <p>History Paper- V (Opt.) History of U.S.A. (1914 A.D. to 1990 A.D.)</p> <p>History Paper VI (Opt.) History of Ideas</p>	<p style="text-align: center;">(30181101)</p> <p style="text-align: center;">(30181102)</p> <p style="text-align: center;">(30181103)</p> <p style="text-align: center;">(30181104)</p> <p style="text-align: center;">(30181105)</p> <p style="text-align: center;">(30181106)</p> <p style="text-align: center;">(30181107)</p> <p style="text-align: center;">(30181108)</p>	<p style="text-align: center;">HISTORY Compulsory Group</p> <p>History Paper-I (Comp.) Historiography</p> <p>History Paper-II (Comp.) History of Modern World (1900-1970 A.D.)</p> <p style="text-align: center;">Optional Group(Any Two)</p> <p>History Paper-I (Opt.) History of Ancient India Up to 650 A.D.</p> <p>History Paper-II (Opt.) History of Medieval India (1200 AD to 1700 AD)</p> <p>History Paper-III (Opt.) History of India (1757 A.D. to 1857 A.D.)</p> <p>History Paper-IV (Opt.) History of Japan (1911 A.D. to 1990 A.D.)</p> <p>History Paper- V (Opt.) History of U.S.A. (1914 A.D. - 1990 A.D.)</p> <p>History Paper VI (Opt.) History of Ideas</p>	<p style="text-align: center;">(30181201)</p> <p style="text-align: center;">(30181202)</p> <p style="text-align: center;">(30181203)</p> <p style="text-align: center;">(30181204)</p> <p style="text-align: center;">(30181205)</p> <p style="text-align: center;">(30181206)</p> <p style="text-align: center;">(30181207)</p> <p style="text-align: center;">(30181208)</p>
<p style="text-align: center;">SOCIOLOGY Compulsory Group</p> <p>Sociology Gr.E Paper-I Development of Sociological Thought- I</p> <p>Sociology Gr.E Paper-II Sociology of Indian Society</p> <p style="text-align: center;">Optional Group(Any Two)</p> <p>Sociology Gr.E1 Paper-I Sociology of Health</p> <p>Sociology Gr.E1 Paper-II Urban Society in India</p>	<p style="text-align: center;">(30101101)</p> <p style="text-align: center;">(30101102)</p> <p style="text-align: center;">(30101103)</p> <p style="text-align: center;">(30101104)</p>	<p style="text-align: center;">SOCIOLOGY Compulsory Group</p> <p>Sociology Gr.E Paper-I Development of Sociological Thought- II</p> <p>Sociology Gr.E Paper-II Sociology of Indian Society</p> <p style="text-align: center;">Optional Group(Any Two)</p> <p>Sociology Gr.E1 Paper-I Sociology of Health</p> <p>Sociology Gr.E1 Paper-II Urban Society in India</p>	<p style="text-align: center;">(30101201)</p> <p style="text-align: center;">(30101202)</p> <p style="text-align: center;">(30101203)</p> <p style="text-align: center;">(30101204)</p>

POLITICAL SCIENCE Compulsory Group Political Science Gr.D Paper-I Political Theory	(30191101)	POLITICAL SCIENCE Compulsory Group Political Science Gr.D Paper-I Political Theory	(30191201)
Political Science Gr.D Paper-II Major Ideas and Issue in Public Administration	(30191102)	Political Science Gr.D Paper-II Major Ideas and Issues in Public Administration	(30191202)
Optional Group(Any Two)		Optional Group(Any Two)	
Political Science Gr.DI Paper-II Indian Government and Politics	(30191104)	Political Science Gr.DI Paper-II Indian Government and Politics	(30191204)
Political Science Gr.DI Paper-III Modern Indian Political Thought	(30191105)	Political Science Gr.DI Paper-III Modern Indian Political Thought	(30191205)
Political Science Gr.DI Paper-V Political Sociology	(30191107)	Political Science Gr.DI Paper-V Political Sociology	(30191207)

सुचना :- जुन्या अभ्यासक्रमाच्या (पॅटर्नचे) विद्यार्थ्यांनी वरील दिलेल्या विषयांमधील समकक्ष (Equivalence) विषयांप्रमाणे विषय घेणे बंधनकारक आहे.

SEMESTER-III		SEMESTER-IV	
Subject	Code	Subject	Code
<p>English</p> <p>Compulsory Group</p> <p>English Paper-V American Literature</p> <p>English Paper-VI Contemporary Critical Theory</p> <p>English Paper-VII Postcolonial Literature</p> <p>Optional Group(Any One)</p> <p>English Paper-VIII A) Translation Studies OR B) Cultural Studies</p>	<p>(30112101)</p> <p>(30112102)</p> <p>(30112103)</p> <p>(30112105)</p> <p>(30112104)</p>	<p>English</p> <p>Compulsory Group</p> <p>English Paper-V American Literature</p> <p>English Paper-VI Contemporary Critical Theory</p> <p>English Paper-VII Postcolonial Literature</p> <p>Optional Group(Any One)</p> <p>English Paper-VIII A) Translation Studies OR B) Cultural Studies</p>	<p>(30112201)</p> <p>(30112202)</p> <p>(30112203)</p> <p>(30112205)</p> <p>(30112204)</p>
<p>HINDI</p> <p>Compulsory Group</p> <p>Hindi Paper-V आधुनिक हिंदी काव्य</p> <p>Hindi Paper-VI काव्यशास्त्र एवं साहित्यलोचन</p> <p>Hindi Paper-VII हिंदी साहित्य का इतिहास</p> <p>Optional Group:Any One</p> <p>Hindi Paper-VIII १) साहित्यिक वर्ग : ग भारतीय साहित्य २) साहित्यिक वर्ग क: प्राचीन एवं मध्यकालीन काव्य ३) व्यवसायिक वर्ग: अनुवाद : सिद्धांत और प्रयोग ४) साहित्यिक वर्ग: ख नाटक और रंगमंच</p>	<p>(30122101)</p> <p>(30122102)</p> <p>(30122103)</p> <p>(30122104)</p> <p>(30122105)</p> <p>(30122106)</p> <p>(30122107)</p>	<p>HINDI</p> <p>Compulsory Group</p> <p>Hindi Paper-V आधुनिक हिंदी काव्य</p> <p>Hindi Paper-VI काव्यशास्त्र एवं साहित्यलोचन</p> <p>Hindi Paper-VII हिंदी साहित्य का इतिहास</p> <p>Optional Group:Any One</p> <p>Hindi Paper-VIII १) व्यावसायिक वर्ग: ग भारतीय साहित्य २) साहित्यिक वर्ग: क प्राचीन एवं मध्यकालीन काव्य ३) व्यावसायिक वर्ग: अनुवाद सिद्धांत और प्रयोग ४) साहित्यिक वर्ग: ख नाटक और रंगमंच</p>	<p>(30122201)</p> <p>(30122202)</p> <p>(30122203)</p> <p>(30122204)</p> <p>(30122205)</p> <p>(30122206)</p> <p>(30122207)</p>
<p>MARATHI</p> <p>Compulsory Group</p> <p>Marathi Paper-IX भाषावैज्ञानिक अभ्यास</p> <p>Marathi Paper-X मराठी साहित्याची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी</p> <p>Marathi Paper-XI आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (१९४५-१९८०)</p> <p>Optional Group:Any One</p> <p>Marathi Paper-XII अ) एका वाङ्मय प्रकाराचा अभ्यास: कादंबरी ब) मध्ययुगीन मराठी पद्य क) मराठी भाषिक कौशल्य</p>	<p>(30142101)</p> <p>(30142102)</p> <p>(30142103)</p> <p>(30142104)</p> <p>(30142105)</p> <p>(30142106)</p>	<p>MARATHI</p> <p>Compulsory Group</p> <p>Marathi Paper- XIII मराठीचा भाषावैज्ञानिक अभ्यास</p> <p>Marathi Paper-XIV आधुनिक मराठी साहित्याची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी</p> <p>Marathi Paper-XV आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स.१९८०-२०१०) उत्तरार्ध</p> <p>Optional Group:Any One</p> <p>Marathi Paper-XVI अ) एका वाङ्मय प्रकाराचा अभ्यास: कादंबरी ब) आधुनिक मराठी गद्य क) मराठी भाषेचे व्याकरण</p>	<p>(30142201)</p> <p>(30142202)</p> <p>(30142203)</p> <p>(30142204)</p> <p>(30142205)</p> <p>(30142206)</p>

<p style="text-align: center;">KANNADA</p> <p>Kannada Paper–IX Modern Poetry Kannada Paper–XI Dravidian Kannada Linguistics Kannada Paper–XIII Study of Special Author: Akkamahadevi Kannada Paper–XV Mass Media</p>	<p>(30132101)</p> <p>(30132102)</p> <p>(30132103)</p> <p>(30132104)</p>	<p style="text-align: center;">KANNADA</p> <p>Kannada Paper–X Modern Prose Kannada Paper–XII Kannada Grammar-Practical Kannada Kannada Paper–XIV Study of Special form: VACHAN Kannada Paper–XVI Study of Translation</p>	<p>(30132201)</p> <p>(30132202)</p> <p>(30132203)</p> <p>(30132204)</p>
<p style="text-align: center;">URDU</p> <p>Urdu Paper-V Ghair Afsanvi Adab Urdu Paper-VI Premchand Aur Iqbal Ka Khusoosi Mutala'a Urdu Paper-VII Urdu Shaeri 1857 Ke Baad Urdu Paper–VIII Urdu Sahafat Aur Fann-e-Tarjuma Nigari</p>	<p>(30152101)</p> <p>(30152102)</p> <p>(30152103)</p> <p>(30152104)</p>	<p style="text-align: center;">URDU</p> <p>Urdu Paper-V Ghair Afsani Adab Urdu Paper-VI Prem Chand Aur Iqbal Ka Khusoosi Mutale'a Urdu Paper-VII Urdu Shaeri 1857 Ke Baad Urdu Paper–VIII Urdu Sahafat Aur Fann-e-Tarjuma Nigari</p>	<p>(30152201)</p> <p>(30152202)</p> <p>(30152203)</p> <p>(30152204)</p>
<p style="text-align: center;">ECONOMICS</p> <p style="text-align: center;">Compulsory Group</p> <p>Economics Gr.C Paper-III Macro Economic Analysis Economics Gr.C Paper–IV Public Economics</p> <p style="text-align: center;">Optional Group(Any Two)</p> <p>Economics Gr.C1 Paper-IX Labour Economics Economics Gr.C1 Paper-X Agricultural Development of India Economics Gr.C1 Paper –XI International Trade & Finance Economics Gr.C1 Paper –I Indian Economic Policy</p>	<p>(30172101)</p> <p>(30172102)</p> <p>(30172103)</p> <p>(30172104)</p> <p>(30172105)</p> <p>(30172106)</p>	<p style="text-align: center;">ECONOMICS</p> <p style="text-align: center;">Compulsory Group</p> <p>Economics Gr.C Paper-III Macro Economic Analysis Economics Gr.C Paper–IV Public Economics</p> <p style="text-align: center;">Optional Group(Any Two)</p> <p>Economics Gr.C1 Paper-IX Labour Economics Economics Gr.C1 Paper-X Agricultural Development of India Economics Gr.C1 Paper –XII International Trade & Finance Economics Gr.C1 Paper –I Indian Economic Policy</p>	<p>(30172201)</p> <p>(30172202)</p> <p>(30172203)</p> <p>(30172204)</p> <p>(30172205)</p> <p>(30172206)</p>
<p style="text-align: center;">HISTORY</p> <p style="text-align: center;">Compulsory Group</p> <p>History (Comp.Paper-I) History of the Marathas (AD 1600-AD 1818)(Polity & Economy) History Paper–VI (Comp. Paper-II) History of Modern Maharashtra (AD 1818-AD 1990)</p> <p style="text-align: center;">Optional Group(Any Two)</p> <p>History (Opt. Paper-I) History of India (AD 1858-AD 1964)</p>	<p>(30182101)</p> <p>(30182102)</p> <p>(30182103)</p>	<p style="text-align: center;">HISTORY</p> <p style="text-align: center;">Compulsory Group</p> <p>History (Comp.Paper-I) History of the Marathas (AD 1600-AD 1818)(Social & Cultural) History Paper (Comp. Paper-II) History of Modern Maharashtra (AD 1818-AD 1990)</p> <p style="text-align: center;">Optional Group(Any Two)</p> <p>History Paper–VII (Opt. Paper-I) History of India (AD 1858-AD 1964) (Social & Cultural)</p>	<p>(30182201)</p> <p>(30182202)</p> <p>(30182203)</p>

History (Opt. Paper-II) Women in Indian History History (Opt. Paper-III) Historical Application in Tourism History (Opt. Paper IV) The Thoughts of Mahatma Phule & Dr. Babasaheb Ambedkar (Mahatma Phule) History (Opt. paper-V) History of India (Polity & Economy) (650 A.D. – 1200 A.D.) History (Opt. Paper-VI) History of U.S.S.R. (1917-1977)	(30182104) (30182105) (30182106) (30182107) (30182108)	History (Opt. Paper-II) Women in Indian History History (Opt. Paper-III) Historical Application in Tourism History (Opt. Paper IV) The Thoughts of Mahatma Phule & Dr. Babasaheb Ambedkar (Mahatma Phule) History (Opt. paper-V) History of India (Social & Cultural) (650 A.D. – 1200 A.D.) History (Opt. Paper-VI) History of U.S.S.R. (1917-1977)	(30182204) (30182205) (30182206) (30182207) (30182208)
SOCIOLOGY Compulsory Group Sociology Gr.E Paper–III Theoretical Perspectives in Sociology Sociology Gr.E Paper–IV Methodology of Social Research Optional Group(Any Two) Sociology Gr.E1 Paper–V Political Sociology Sociology Gr.E1 Paper–VI Sociology of Religion	(301102101) (301102102) (301102103) (301102104)	SOCIOLOGY Compulsory Group Sociology Gr.E Paper–III Theoretical Perspectives in Sociology Sociology Gr.E Paper–IV Methodology of Social Research Optional Group(Any Two) Sociology Gr.E1 Paper–V Political Sociology Sociology Gr.E1 Paper–VI Sociology of Religion	(301102201) (301102202) (301102203) (301102204)
POLITICAL SCIENCE Compulsory Group Political Science Gr.D Paper-III Research Methods in Political Science Political Science Gr.D Paper-IV Theory of International Politics Optional Group(Any Two) Political Science Gr.D1 Paper-VII Government and Politics of Maharashtra Political Science Gr.D1 Paper-IX Western Political Thought	(30192101) (30192102) (30192103) (30192104)	POLITICAL SCIENCE Compulsory Group Political Science Gr.D Paper-III Research Methods in Political Science Political Science Gr.D Paper-IV Theory of International Politics Optional Group(Any Two) Political Science Gr.D1 Paper-VII Government and Politics of Maharashtra Political Science Gr.D1 Paper-IX Western Political Thought	(30192201) (30192202) (30192203) (30192204)

सुचना :- जुन्या अभ्यासक्रमाच्या (पॅटर्नचे) विद्यार्थ्यांनी वरील दिलेल्या विषयांमधील समकक्ष
(Equivalence) विषयांप्रमाणे विषय घेणे बंधनकारक आहे.